

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi leimaverolain 10 ja 50 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi leimaverolakia liikenneluvasta suoritettavan leimaveron osalta. Lisäksi ehdotetaan, että työttömyyskassojen keskuskassan antama velkakirja ja muu lainasopimus olisi leimaverosta vapaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Liikennelupa

Leimaverolain 10 §:n Liikennelupaa koskevan nimikkeen 1 kohdan mukaan päätöksestä, jolla myönnetään lupa tavaralinjaliikenteen harjoittamiseen, peritään leimaveroa luvan myöntäjän harkinnan mukaan vähintään 840 ja enintään 14 000 markkaa. Nimikkeen 4 kohdan mukaan tilausliikenteen harjoittamiseen myönnetystä luvasta leimaveron määrä on 920 markkaa kultakin ajoneuvolta.

Luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annetulla lailla (342/91) ja sen nojalla annetulla asetuksella (346/91) poistetaan tavaraliikenteen jaottelu linja- ja tilausliikenteeseen 1 päivästä tammikuuta 1993. Tämän jälkeen tavaraliikenneluvat jaotellaan toisaalta kotimaan liikennelupiin, jotka oikeuttavat asetuksen 5 §:ssä tarkoitettussa laajuudessa suorittamaan myös ulkomaankuljetuksia, ja toisaalta ulkomaan liikennelupiin, jotka oikeuttavat harjoittamaan liikennettä myös kotimaassa. Liikenneluvissa vahvistetaan samalla liikenteessä käytettävien ajoneuvojen määrä. Tämän vuoksi ehdotetaan leimaverolain liikennelupaa koskevan nimikkeen 1 kohta muutettavaksi siten, että leima-

vero tavaraliikenteen harjoittamiseen myönnetystä luvasta määräytyy liikenteessä käytetyn ajoneuvomäärän perusteella. Koska niin kotimaan kuin ulkomaan liikenneluvatkin oikeuttaisivat nykyisiä liikennelupia laajempaan liikennöintiin, ehdotetaan kotimaan liikenneluvasta perittäväksi leimaveroksi 1 000 markkaa ajoneuvolta ja ulkomaan liikenneluvan leimaveroksi 1 500 markkaa ajoneuvolta.

Kun jaottelu tilaus- ja linjaliikenteeseen säilyy henkilöliikenteessä, ehdotetaan nimikkeen 4 kohtaa täsmennettäväksi siten, että se koskee henkilötilausliikenteen harjoittamista varten myönnettävää liikennelupaa. Luvasta perittävän leimaveron määrä ehdotetaan samalla korotettavaksi 1 000 markkaan.

1.2. Työttömyyskassojen keskuskassan antamista velkakirjoista suoritettava leimaveron

Työttömyyskassojen keskuskassa toimii työttömyyskassojen tukena maksamalla työttömyyskassoille tukimaksua, jolla rahoitetaan työnantajien 47 prosentin osuus ansioon suhteutetuista työttömyyspäivärahoista ja työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) mukaisista ansiotuista ja hallintokuluista. Tukimaksut muodostavat noin 70

prosenttia keskuskassan menoista. Keskuskassasta rahoitetaan lisäksi koulutus- ja erorahaston menot, palkkaturvan menot sekä työttömyysajalta kertyvä eläkevastuu. Keskuskassan varat kerätään työttömyysvakuutusmaksulla, jonka määrän valtioneuvosto työttömyyskassalain (603/84) 34 §:n mukaan vahvistaa vuosittain siten, että keskuskassa voi suoriutua seuraavana kalenterivuonna lain mukaisista velvoitteistaan. Työllisyystilanteen jatkuvasti heikettyä työttömyysvakuutusmaksujen tuotto ei vakuutusmaksujen korotuksista huolimatta ole riittänyt kattamaan keskuskassan menoja. Kassan maksuvalmiuden turvaamiseksi työttömyyskassalain 29 §:ää muutettiin 22 päivänä marraskuuta 1991 voimaan tulleella lailla (1353/91) siten, että keskuskassa voi ottaa kotimaisia markkamääräisiä lainoja velvoitteittensa täyttämiseksi. Vuoden 1991 menojen kattamiseksi kassa otti lainoja yhteensä 1 148 miljoonaa markkaa. Vuodelle 1992 työttömyysvakuutusmaksu vahvistettiin 12 päivänä joulukuuta 1991 työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1992 annetulla valtioneuvoston päätöksellä (1471/91) 3,7 prosentiksi työnantajan suorittamien palkkojen määrästä. Päätös perustui arvioon 11 prosentin työttömyysasteesta, minkä vuoksi keskuskassa joutuu kuluvanakin vuonna turvautumaan osaksi velkarahoitukseen.

Kun keskuskassan ottamien lainojen käyttö tarkoitus on lailla rajoitettu kassan lakisääteisen toiminnan rahoittamiseen ja lainarahoituksen tarve johtuu poikkeuksellisesta työllisyystilanteesta, ei leimaveron periminen keskuskassan antamista velkakirjoista ole tarkoituksenmukaista. Tämän vuoksi ehdotetaan leimaverolain 50 §:n 1 momentissa olevaan leimaverosta vapaiden saamistodisteiden luetteloon lisättäväksi työttömyyskassojen keskuskassan antama velkakirja tai muu lainasopimus.

Leimaverolain 50 §:n 1 momentin 4 kohdassa on leimaverosta vapautettu työttömyyskassojen tukirahastolle annettu velkakirja, milloin lainansaajana on työttömyyskassa. Tukirahastolla lainkohdassa tarkoitetaan ennen työttömyyskassalakia voimassa olleen valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34) mukaista rahastoa, jonka tarkoituksena oli eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituksen tasottaminen myöntämällä jäsenkassoille lainaa. Nykyisin eri alojen työttömyysrasituksen tasottamiseksi toimii työttömyyskassalain mu-

kainen työttömyyskassojen tukikassa. Tukikassan varoja käytetään työttömyyskassan vajauksen täyttämiseen eikä se myönnä lainoja jäsenkassoilleen. Lainsäädännön muututtua ehdotetaan tukirahastoa koskeva säännös samalla poistettavaksi lainkohdasta tarpeettomana.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Tavaraliikennettä koskevan lainsäädännön uudistamisen keskeinen tavoite on luvanvaraisuuden keventäminen, minkä vuoksi liikennetarpeen harkinnasta lupia myönnettäessä on luovuttu. Koska käytettävissä ei ole tietoja siitä, missä määrin liikenteenharjoittajien määrä tämän johdosta lisääntyy, eikä siitäkään, missä määrin tähän asti vain kotimaassa liikenneet tulevat hakemaan ulkomaan liikennelupia, ei täsmällistä arviota ehdotuksen vaikutuksesta veron tuottoon voida esittää. Ammatimaiseen liikenteeseen käytettäväksi oli vuoden 1991 lopussa rekisteröity yhteensä 28 702 kuorma- ja pakettiautoa, joista ulkomaanliikenteessä käytettäviä oli 1 940. Tavaralinjaliikennelupia on voimassa runsaat 400 ja liikenteessä käytettävä ajoneuvomäärä on arviolta 2 000.

Henkilötilausliikenteen harjoittamista varten myönnettävistä luvista perittävän leimaveron korottaminen merkitsee noin 200 000 markan lisäystä veron vuosittaiseen tuottoon.

Työttömyyskassojen keskuskassan lainanototarve vuodelle 1992 on arvioitu kaikkiaan 2 300 miljoonaksi markaksi, josta leimaverollisilla velkakirjalainoilla on tarkoitus kattaa 605 miljoonaa markkaa. Jos niistä suoritettaisiin leimaveron, olisi leimaveron määrä laina-ajasta riippuen vajaat 10 miljoonaa markkaa.

3. Asian valmistelu

Lakiehdotus on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

leimaverolain 10 ja 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (662/43) 10 §:n *Liikennelupaa* koskevan nimikkeen 1 ja 4 kohta ja 50 §:n 1 momentin 4 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n *Liikennelupaa* koskevan nimikkeen 1 ja 4 kohta 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1555/91) ja 50 §:n 1 momentin 4 kohta 30 päivänä joulukuuta 1969 annetussa laissa (890/69), seuraavasti:

10 §

Seuraavat toimituskirjat tai viranomaisille annettuun asiakirjaan merkityt lupatodistukset, mikäli ne eivät ole leimaverosta vapaat, on 6 ja 8 §:ssä säädetyn leiman sijasta varustettava leimalla seuraavin määrin:

Liikennelupa:

1) tavaraliikenteen harjoittamista varten myönnetty kotimaan liikennelupa 1 000 markkaa kultakin ajoneuvolta ja ulkomaan liikennelupa 1 500 markkaa kultakin ajoneuvolta;

4) henkilötilausliikenteen harjoittamista varten 1 000 markkaa kultakin ajoneuvolta.

50 §

Saamistodistetta annettaessa suoritettavasta leimaverosta ovat vapaat:

4) työttömyyskassojen keskuskassan antama velkakirja tai muu lainasopimus;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

leimaverolain 10 ja 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (662/43) 10 §:n *Liikennelupaa* koskevan nimikkeen 1 ja 4 kohta ja 50 §:n 1 momentin 4 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n *Liikennelupaa* koskevan nimikkeen 1 ja 4 kohta 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1555/91) ja 50 §:n 1 momentin 4 kohta 30 päivänä joulukuuta 1969 annetussa laissa (890/69), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Seuraavat toimituskirjat tai viranomaisille annettuun asiakirjaan merkityt lupatodistukset, mikäli ne eivät ole leimaverosta vapaat, on 6 ja 8 §:ssä säädetyn leiman sijasta varustettava leimalla seuraavin määrin:

Liikennelupa:

1) tavaralinjaliikenteen harjoittamista varten luvan myöntäneen viranomaisen harkinnan mukaan vähintään 840 ja enintään 14 000 markkaa;

4) tilausliikenteen harjoittamista varten 920 markkaa kultakin ajoneuvolta.

Liikennelupa:

1) tavaraliikenteen harjoittamista varten *myönnetty kotimaan liikennelupa 1 000 markkaa kultakin ajoneuvolta ja ulkomaan liikennelupa 1 500 markkaa kultakin ajoneuvolta;*

4) *henkilötilausliikenteen harjoittamista varten 1 000 markkaa kultakin ajoneuvolta.*

50 §

Saamistodistetta annettaessa suoritettavasta leimaverosta ovat vapaat:

4) työttömyyskassojen tukirahastolle annettu velkakirja, milloin lainan saajana on työttömyyskassa.

4) *työttömyyskassojen keskuskassan antama velkakirja tai muu lainasopimus;*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.